

AA

Sitrupunavästäräkki. PK

Nyystölänsaari

Nyystölänsaari on linnustoltaan merkittävin Päijänteen lahdista Padasjoella. Paikan historia linturetkikohteena ulottuu 1970-luvulle. Verhonlahden etelärannalla Konnujoen suussa on ollut jo pitkään käytössä lahdenselän lintujen tarkkailua helpottava lintutorni. Nyystölä on vanhaa kulttuurimaisemaa, jonka arvoa nostaa sekä monipuolinen linnusto että pitkäjänteinen monivuosisatainen historia.

Nyystölänsaari on oikeastaan pieni avoin Päijänteen selkä, joka työntyy vähäisine saarineen ja luotoineen Padasjoenselältä etelälounaaseen kohti Nyystölänsaaren kylää. Lahdenselän linnustollisesti merkittävä alue on länsilounainen pohjukka, matala ja kaislikkoinen Verhonlahti. Siihen rajoittuvat suoraan Verhon kartanon pellot ja laitumet, joita linturetkelijän kannattaa pitää silmällä vesialueen ja rantaniittyjen lisäksi.

Kartano ja sitä ympäröivä asutus ovat peräisin jo keskiajalta. Nuijasodan aikana tammikuussa 1597

pellolla käytiin Nyystölänsaaren taistelu, jossa antautuneet Hämeen nuijamiehet surmattiin viimeiseen mieheen.

Linnusto

Nyystölänsaaren luodoilla pesii runsaasti lokkeja ja tiiroja sekä joutsenia, kanadanhanhia ja Päijänteen tavallisia vesilintuja. Syksyllä lahti kerää pohjoisesta tulevia muuttavia vesiaisiä ja kahlaajia, jotka lahdenselän eteläosassa jatkavat joko mantereelle ylle lounaaseen tai Hirttiemen tyven poikki kaakkoon Maakeskenlahdelle ja siitä edelleen kohti Asikkalan kirkonkylää ja Vääksyä.

Lepäileviä arktisia muuttajia kuten mustalintuja, pilkkasiipiä ja lapasotkia voi nähdä pitkälle marraskuuhun.

Keväällä Kosojoen ja Konnujoen suut aukeavat varhain maaliskuussa, jolloin sulien kertyvät ensimmäiset muuttajat. Ennen jäiden lähtöä sulan ollessa suurimmillaan lintutornista näkee tavallisten lajien lisäksi jouhisorsia, uiveloita ja monia harvinaisempia vierailijoita. Toukokuussa voi hyvällä onnella yhyttää lapasorsan, heinätavon tai harmaa-

sorsan. Aiemmista pesimälinnuista silkkiuikku ja nokkana ovat nykyisin lähes kadonneet.

Myös pelot avautuvat keväällä suhteellisen aikaisin ja houkuttelevat paikalle työttöhyppien, kiurujen, pulmusten ja muiden varhaisuuttajien ensimmäiset tunnustelijat. Kevään edetessä alueen arvo vain nousee. Peltojen keskelle muodostuu kosteikko, jossa viihtyvät niin hanhet, vesilinnut kuin kahlaajatkin. Tulvan laajuus ja kesto vaihtelevat huomattavasti vuosittain. Aukean kuivemmilla osilla viihtyy keväällä satojen rastaiden ja peippojen lisäksi tyypillisesti kapustarintoja, kiuruja, västäräkkejä, niittykirvisiä ja lapinsirkkuja. Keltävästäräkki on nykyisin enää satunnainen vierailija.

Ruskosuohaukka, nuolihaukka ja tuulihaukka pesivät tai saalistavat alueella säännöllisesti. Ruisrääkät ja sirkkalinnut ovat öiden vakiolajeja, harvinaisuutena myös luhtahuitti, viiriäinen ja rastaskerttunen.

Myös syksyllä peltojen, vesijätön ja ruovikkolahden kokonaisuus kerää muuttajia. Viime vuosina alueelle ovat vakiintuneet satojen hanhien lepäilevät parvet. Pelloilla on nähty heinäkurppia ja vesijätön kosteammissa osissa jänkäkurppia,

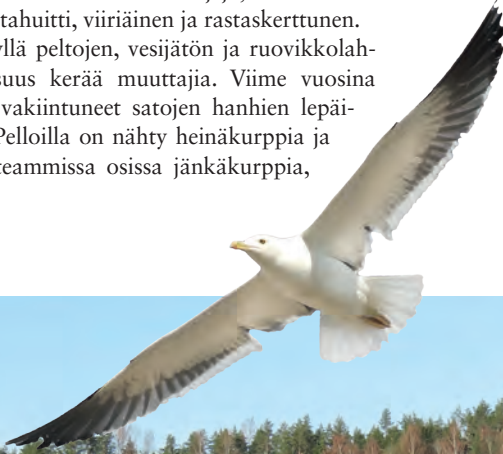
joskin viime vuosina heinä on kasvanut niille yleensä liian korkeaksi.

Havainnointi

Verhonlahden hallitsee parhaiten lintutornista lahden eteläreunalta, minne johtaa merkitty tie. Tornista ei kuitenkaan näe hyvin pelloille. Peltojen lintuja voi helposti tarkkailla tieltä, mutta pelloilla voi myös kävellä silloin kun niillä ei kasva viljaa tai laidunna karjaa. Kartanon pihaan vievää tietä ei ole syytä käyttää eikä liikkua liian lähellä rakennuksia. Kohteliainta on rajoittaa liikkuminen pääosin peltojen keskellä virtaavan Kosojoen eteläpuolelle.

Nyystölälahden keskelle näkee hyvin Monuksen rannasta, missä on kylän yhteinen sauna ja laitur. Sauna on ollut vähässä käytössä, jolloin laituria voi vapaasti käyttää tarkkailuun. Lahden pohjoisosassa oleville lintuodoille pääsee vain veneellä. Lahden molemmat rannat ovat tiheästi mökitettyjä ja/tai vaikeakulkuisia, eikä tarkkailuun sopivia paikkoja ole helppo löytää.

Selkälokki. PK

AA

Saapumisohje

Lahdesta on Nyystölälahden tarkkailupaikoille noin 50 km, Asikkalan Vääksystä 24 km. Vääksystä päin valtatie 24:ää ajettaessa käännytään 22 km:n jälkeen oikealle Nyystöläntielle, jolloin päädytään noin 2 km:n päässä risteykseen suoraan peltojen keskelle. Auton voi jättää levennyksille peltojen laitaan. Lintutornille mentäessä käännytään edellä mainitusta risteyksestä oikeaan Maakeskeen johtavalle Harilantielle, tienhaara vasemmalle vajaan kilometrin päässä on merkitty kyltillä. Tornin vieressä rannassa on parkkipaikka. Tienhaara Monuksen saunalle Konnussa on samaa paikallistietä eteenpäin lintutornin tienhaarasta runsaat puoli kilometriä.

Härkälintu. PK

TYYPILINTUJA Kaulushaikara, härkälintu, silkkiuikku, laulujoutsen, kanadanhanhi, ruskosouhaukka, ruisääkkä, nuolihaukka, isokuovi, selkälokki, naurulokki

MUITA LAJEJA Merihanhi, harmaasorsa, punasotka, luhtahuitti, nokikana, meriharakka, mustaviklo, pikkutiikka, rastaskerttunen, vuorihempu, lapinsirku

HARVINAISUUKSIA Viiriäinen, jalohaikara, mustapyrstökuiiri, heinäkurppa, valkoselkätikka, tunturikiuru, sitruunavästäräkki, mustaleppälintu, sepelrastas

Katselupaikkoja

Lintutorni: N 6799540 E 410263 ja N 61° 19,177' E 25° 19,431'
Pellon länsiosa: N 6800197 E 409357 ja N 61° 19,518' ja I 25° 18,398'

